

บทคัดย่อ

ปัจจุบันรถไฟฟ้าใต้ดินเป็นการคมนาคมที่ได้รับความนิยมสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยจึงได้เปิดให้บริการร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน 4 สถานี ได้แก่ สถานีสุขุมวิท สถานีพหลโยธิน สถานีสวนจตุจักร และสถานีกำแพงเพชร เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้โดยสาร แต่เมื่อทำการสำรวจ และสอบถามผู้เช่าร้านค้าในเบื้องต้น พบว่า ตำแหน่งร้านค้าไม่เอื้ออำนวยต่อผู้โดยสารให้เข้ามาใช้บริการ เพราะพื้นที่ร้านค้าไม่ได้อยู่ในเส้นทางการสัญจรหลักที่ผู้ใช้บริการสถานีเดินผ่านเป็นประจำ ประกอบกับพื้นที่ร้านค้าบางส่วนขาดผู้เช่าทำให้มีร้านค้าว่างเกิดขึ้น เพราะฉะนั้น ร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินทั้ง 4 สถานี จึงขาดแรงดึงดูดใจที่จะทำให้คนเข้ามาใช้บริการ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการปรับปรุงพื้นที่ร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินสายเฉลิมรัชมงคล” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 4 ประการ ดังนี้ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดึงดูดให้คนมาใช้บริการพื้นที่ร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน 2) วิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพของร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน และกรณีศึกษาร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินภายใต้ปัจจัยที่มีผลต่อการดึงดูดให้คนมาใช้บริการพื้นที่ร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้ใช้บริการกับพื้นที่ใช้สอยภายในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน 4) เสนอแนวทางในการปรับปรุงพื้นที่ร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินสายเฉลิมรัชมงคลทั้ง 4 สถานี ได้แก่ สถานีสุขุมวิท สถานีพหลโยธิน สถานีสวนจตุจักร และสถานีกำแพงเพชร งานวิจัยนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ ทางวิชาการ อินเทอร์เน็ต รวมถึงศึกษาตัวอย่างร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินในต่างประเทศ 3 โครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินสายเฉลิมรัชมงคล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยด้านทิศทางการตั้ง และปัจจัยด้านสัดส่วนความหลากหลายของประเภทร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ร้านค้าให้มีผู้ใช้บริการมากขึ้น ส่วนปัจจัยที่ควรคำนึงรองลงมา คือ บรรยากาศของร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน สิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมส่งเสริมการขายแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการ งานวิจัยนี้จะเอื้อประโยชน์ต่อผู้บริหาร บริษัท แบงคอก เมโทร เน็ทเวิร์คส์ จำกัด (มหาชน) ในการนำแนวทางการวิจัยไปใช้พัฒนาพื้นที่ร้านค้าในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินสายเฉลิมรัชมงคล รวมถึงเป็นแนวทางในการวางผังร้านค้าให้กับสถาปนิกผู้ออกแบบสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินในอนาคตต่อไป